

અનુક્રમણિકા

1. અઈમ્મા અલૈહેમુસ્સલામ.....	4
2. અઈમ્મા અલૈહેમુસ્સલામનાં નામ.....	7
3. હઝરત ઈમામ મોહંમદ તકી અલૈહિસ્સલામ	9
4. હઝરત ઈમામ અલી નકી અલૈહિસ્સલામ.....	13
5. હઝરત ઈમામ હસન અસ્કરી અલૈહિસ્સલામ.....	16
6. હઝરત ઈમામ મોહંમદ મહદી અલૈહિસ્સલામ.....	20
7. માઅસૂમીન અલૈહેમુસ્સલામ.....	29
8. આમુલ ફીલ.....	32
9. નબુવ્વત.....	35
10. હઝરત મોહંમદ મુસ્તફા સલ્વલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમ.....	39
11. વહી.....	45
12. પહેલી હિજરત : એબિસિનિયા.....	48
13. બીજી હિજરત : મદીના.....	51
14. હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામ.....	56

સબક 1 : અઈમ્મા અલૈહેમુસ્સલામ

અઈમ્મા એટલે કે ઈમામનું બહુવચન.

ઈમામ એટલે કે સરદાર.

અઈમ્મા અલૈહેમુસ્સલામ, રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમ પછી આવ્યા કારણ કે રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમ છેલ્લા નબી હતા.

નબીઓની જેમ જ અઈમ્મા અલૈહેમુસ્સલામ પણ :

- અલ્લાહના પસંદ કરેલા હોવા જોઈએ.
- માઅસૂમ હોવા જોઈએ કે ભૂલથી પણ ગુનો ન કરે.
- સાહેબે એઅજાઝ હોવા જોઈએ એટલે કે મોઅજિઝા કરતાં આવડવા જોઈએ.
- લોકોમાં સૌથી સારા અખ્લાકવાળા અને વધારે ઈસ્મવાળા હોવા જોઈએ.

ઈમામ આપણી મદદ માટે છે અને આપણી હિદાયત માટે છે જ્યારે આપણે કંઈ ભૂલી જઈએ અથવા તો આપણને કંઈ સમજવામાં ન આવે ત્યારે.

ક્રિસ્ટો : ઈમામની જરૂરિયાત વિષે

ઈરાકની એક મસ્જિદમાં ‘અમ્ર ઈબ્ને ઉબૈદ’ નામનો એક માણસ હતો કે જે કહેતો હતો કે મને નથી લાગતું કે અઈમ્મા અલૈહેમુસ્સલામની કોઈ જરૂર હોય છે.

હઝરત ઈમામ જફર સાદિક અલૈહિસ્સલામના એક યુવાન શિષ્ય કે જેમનું નામ ‘હિશામ’ હતું. તેમણે અમ્રને પૂછ્યું કે, “તમને કેવી રીતે ખાતરી થઈ ગઈ કે ઈમામની કોઈ જરૂર નથી ? તમે મારા થોડાક પ્રશ્નોના જવાબ આપો.”

હિશામે સવાલ કર્યો, “શું તમારે આંખો છે ?”

અમ્રએ જવાબ આપ્યો, “હા, મારે આંખો છે.”

હિશામે પૂછ્યું, “તમે આંખ વડે શું કરો છો ?”

અમ્રએ જવાબ આપ્યો કે, “તેમના વડે હું જોઉં છું.”

હિશામે સવાલ કર્યો, “શું તારે કાન છે ?”

અમ્રએ જવાબ આપ્યો, “હા, મારે કાન છે.”

હિશામે સવાલ કર્યો, “તમે તમારા કાન વડે શું કરો છો ?”

અમ્રએ જવાબ આપ્યો કે, “હું તેમના વડે સાંભળું છું.”

હિશામે સવાલ કર્યો કે, “તમારે તમારા નાક અને મોઢા વિષે શું કહેવું છે ?”

અમ્રએ વિચાર કર્યો કે, “આ તો કેવા મૂર્ખામીભર્યા સવાલ કરી રહ્યા છે !”

હિશામે સવાલ કર્યો કે, “શું તમારે દિલ છે ?”

અમ્રએ જવાબ આપ્યો, “હા, મારે દિલ છે.”

હિશામે સવાલ કર્યો કે, “તમે તમારા દિલ વડે શું કામ કરો છો ?”

અમ્રએ જવાબ આપ્યો કે, “મારા દિલમાં હું મારા બધા અવયવોએ પહોંચાડેલી માહિતીને સમજું છું.”

હિશામે સવાલ કર્યો કે, “શું તેનો અર્થ એ કે જો તમારા બધા અવયવો સાજા હોય તો પણ તમે તમારા દિલ વગર તેમનાથી કામ નહીં લઈ શકો ?”

અમ્રએ જવાબ આપ્યો, “હા.”

હિશામે કહ્યું કે, “તો પછી જ્યારે અલ્લાહે બધા અવયવોની હિદાયત માટે દિલ મોકલ્યું છે તો પછી એ જ અલ્લાહ દુનિયાના બધા લોકોની હિદાયત માટે ઈમામને મૂકી શકે તેવું તમે નથી વિચારતા ?”

અમ્ર જવાબ ન આપી શક્યો.

સબક 2 : અઈમ્મા અલૈહેમુસ્સલામનાં નામ

આપણા બાર ઈમામનાં નામ :

- પહેલા ઈમામ, હઝરત ઈમામ અલી અલૈહિસ્સલામ
- બીજા ઈમામ, હઝરત ઈમામ હસન અલૈહિસ્સલામ
- ત્રીજા ઈમામ, હઝરત ઈમામ હુસૈન અલૈહિસ્સલામ
- ચોથા ઈમામ, હઝરત ઈમામ અલી ઝૈનુલ આબેદીન અલૈહિસ્સલામ
- પાંચમા ઈમામ, હઝરત ઈમામ મોહમ્મદ બાકિર અલૈહિસ્સલામ
- છઠ્ઠા ઈમામ, હઝરત ઈમામ જફર સાદિક અલૈહિસ્સલામ
- સાતમા ઈમામ, હઝરત ઈમામ મૂસા કાઝિમ અલૈહિસ્સલામ
- આઠમા ઈમામ, હઝરત ઈમામ અલી રઝા અલૈહિસ્સલામ
- નવમા ઈમામ, હઝરત ઈમામ મોહમ્મદ તકી અલૈહિસ્સલામ
- દસમા ઈમામ, હઝરત ઈમામ અલી નકી અલૈહિસ્સલામ
- અગિયારમા ઈમામ, હઝરત ઈમામ હસન અસ્કરી અલૈહિસ્સલામ
- બારમા ઈમામ, હઝરત ઈમામ મોહમ્મદ મહદી અલૈહિસ્સલામ

આપણા બારમા ઈમામ હઝરત ઈમામ મોહંમદ મહદી અલૈહિસ્સલામ :

- જમાનાના ઈમામ છે.
- આજે પણ હયાત છે.
- જ્યારે પણ આપણે તેમનું નામ સાંભળીએ તો આપણે ઊભા થઈને, આપણો જમાણો હાથ કપાળ ઉપર મૂકીને, માથું નમાવીને, તેમની અદબ કરવી જોઈએ.

રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમ ફરમાવે છે :

“જે મરી ગયો અને તેના જમાનાના ઈમામને ન ઓળખ્યા તે જાહેલિયત (એટલે કે ઈસ્લામ પૂર્વના જમાના)ના મોતે મર્યો છે.”

સબક ૩ : હઝરત ઈમામ મોહંમદ તકી અલૈહિસ્સલામ

જ્યારે આપણા નવમા ઈમામ, હઝરત ઈમામ મોહંમદ તકી અલૈહિસ્સલામ ફક્ત નવ વર્ષના હતા ત્યારે તેમના વાલિદ, આપણા આઠમા ઈમામ એટલે કે હઝરત ઈમામ અલી રજા અલૈહિસ્સલામને મામૂને શહીદ કરી દીધા હતા.

મામૂને વિચાર કર્યો કે, “હું હઝરત ઈમામ મોહંમદ તકી અલૈહિસ્સલામને ઘણી બધી દોલત આપીને મારા જેવું જીવન જીવવાની લાલચ આપીશ.”

એટલે મામૂન હઝરત ઈમામ મોહંમદ તકી અલૈહિસ્સલામને પોતાના મહેલમાં લઈ ગયો અને તેમને પૈસા વડે ખરીદી શકાય તેવી બધી વસ્તુઓ આપી દીધી, પરંતુ ઈમામ અલૈહિસ્સલામએ તેમની તરફ જોયું જ નહીં કારણ કે આપ જાણતા હતા કે અલ્લાહ આનાથી પણ વધારે આપી શકે છે.

માટે મામૂન તેમને ગમે તેટલી પણ દોલત આપે તો પણ આપે અલ્લાહની મરજી વિરુદ્ધ અને મામૂનની ઈચ્છા પ્રમાણે કંઈ જ કર્યું નહીં.

બોધપાઠ :

તમને કોઈ ગમે તેટલી પણ કિંમતી વસ્તુ આપે તો પણ હંમેશાં યાદ રાખો કે અલ્લાહ તમને તેનાથી પણ વધારે આપી શકે છે. માટે એક સારા મુસલમાન તરીકે અલ્લાહના જ હુકમ પ્રમાણે કાર્ય કરો.

હઝરત ઈમામ મોહંમદ તકી અલૈહિસ્સલામનો કિસ્સો : અલ્લાહ સિવાય કોઈનાથી ડરવું નહીં.

એક દિવસ જ્યારે આપણા નવમા ઈમામ, હઝરત ઈમામ મોહંમદ તકી અલૈહિસ્સલામ ફક્ત નવ વર્ષના જ હતા ત્યારે આપ બગદાદ શહેરના રસ્તા ઉપર ચાલી રહ્યા હતા. તે સમયે મામૂન રશીદ તેના સિપાહીઓ સાથે પાસે થઈને પસાર થયો. રસ્તા ઉપર ચાલતા બીજા બધા છોકરાઓ નાસી ગયા, પરંતુ હઝરત ઈમામ મોહંમદ તકી અલૈહિસ્સલામ ત્યાંને ત્યાં જ ઊભા રહ્યા.

આવું જોઈને મામૂન રશીદે પોતાની સવારીને રોકી અને ઈમામ અલૈહિસ્સલામને પૂછ્યું કે, “અય નવયુવાન ! બીજા બધા છોકરાઓની જેમ તમે કેમ નાસી ન ગયા ?”

હઝરત ઈમામ મોહંમદ તકી અલૈહિસ્સલામએ શાંતિથી જવાબ આપ્યો કે, “મેં કોઈ ખોટું કાર્ય કર્યું નથી કે તમારો રસ્તો પણ રોક્યો નથી, તો હું શા માટે નાસી જાઉં કે ડરી જાઉં ? હું જાણું છું કે તમારો રસ્તો સાફ હશે કે કોઈએ રોક્યો નહીં હોય તો તમે કોઈને કારણ વગર તકલીફ નહીં આપો.”

મામૂન રશીદ આવા સમજદારીભર્યા જવાબથી આશ્ચર્યમાં પડી ગયો. તેણે પૂછ્યું કે, “તમારું નામ શું છે ?”

જવાબ મળ્યો કે, ‘મોહંમદ’. તેણે પાછો સવાલ કર્યો કે, “તમે કોના દીકરા છો ?” તો ઈમામ અલૈહિસ્સલામએ જવાબ આપ્યો કે, “હું ઈમામ અલી રઝાનો દીકરો છું.”

મામૂન રશીદ આગળ વધ્યો. તેણે શિકાર ખેલ્યો અને શિકાર દરમિયાન તેનો બાજ પોતાની ચાંચમાં માછલી પકડીને લાવ્યો.

મામૂન રશીદ ખુશ થઈ ગયો અને તે શહેર તરફ પાછો વળ્યો. ફરીથી તેણે જોયું કે એ જ જગ્યાએ છોકરાઓ રમી રહ્યા હતા. તે બધા તો નાસી ગયા સિવાય એ કિશોર કે જેમનું નામ ‘મોહંમદ’ હતું અને જે ઈમામ અલી રઝા અલૈહિસ્સલામના દીકરા હતા. તેઓ ત્યાં જ ઊભા રહી ગયા.

મામૂન રશીદ પોતાની મુઠ્ઠીમાં માછલી ધૂપાવી દીધી અને ઈમામ અલૈહિસ્સલામની નજીક પોતાની સવારીને રોકીને પૂછ્યું કે, “બતાવો, મારા હાથમાં શું છે ?”

ઈમામ અલૈહિસ્સલામએ જવાબ આપ્યો કે, “અલ્લાહે નદીની અંદર નાની નાની માછલીઓની ખિલ્કત ફરમાવી છે. બાદશાહોના બાજ કેટલીક વખત એ માછલીઓને પકડીને બાદશાહને

આપે છે અને બાદશાહ તે માછલીને મુઠ્ઠીમાં ઘૂપાવીને અહલેબૈતના એક સભ્યને પૂછે છે કે બતાવો મારી મુઠ્ઠીમાં શું છે ?”

મામૂન રશીદે કહ્યું કે, “ખરેખર, તમે ઈમામ અલી રજા અલૈહિસ્સલામના લાયક બેટા છો.”

મામૂન રશીદે હઝરત ઈમામ મોહંમદ તકી અલૈહિસ્સલામને પોતાની સાથે લઈ ગયો અને પોતાના મહેલની નજીક રહેવા માટે એક ઘર આપી દીધું.

બોધપાઠ :

તમારે કોઈ પણ વસ્તુ કે વ્યક્તિથી ડરવું જોઈએ નહીં કારણ કે અલ્લાહ સર્વશક્તિમાન છે અને તે તમારી હિફાઝત કરશે.

સબક 4 : હઝરત ઈમામ અલી નકી અલૈહિસ્સલામ

આપણા દસમા ઈમામ, હઝરત ઈમામ અલી નકી અલૈહિસ્સલામના જમાનામાં એક માણસ આપની પાસે આવ્યો અને કહ્યું કે, “જો આપ મારી મદદ નહીં કરો તો હું મરી જઈશ.”

હઝરત ઈમામ અલી નકી અલૈહિસ્સલામએ પૂછ્યું કે, “કેવી રીતે ?”

પેલા માણસે કહ્યું કે, “મને બાદશાહે કિંમતી હીરો આપ્યો છે અને કહ્યું છે કે તેની ઉપર કંઈક કોતરી દો.”

પેલા માણસે આગળ સમજાવ્યું કે, “જ્યારે હું તે હીરાના ઉપર કંઈક કોતરવા ગયો તો હીરો તૂટી ગયો. હવે બાદશાહને ખબર પડશે તો તે મને મારી નાખશે.”

હઝરત ઈમામ અલી નકી અલૈહિસ્સલામએ તે માણસ માટે દુઆ કરી અને કહ્યું કે, “ચિંતા ન કરો, અલ્લાહ તમારી હિફાઝત કરશે.”

બીજા દિવસે જ્યારે બાદશાહ હીરો લેવા આવ્યો ત્યારે પેલો માણસ બીકના લીધે ધ્રુજી રહ્યો હતો.

બાદશાહે તેને કહ્યું કે, “હવે મેં મારો ઈરાદો બદલી દીધો છે. હવે તમે હીરાના બે ભાગ કરી નાખો. એક એક ભાગ મારી બન્ને દીકરીઓ માટે હશે અને તે બન્ને ભાગ ઉપર કોતરી આપો.”

બોધપાઠ :

તમારી મુશ્કેલી ગમે તેવી કેમ ન હોય, અલ્લાહ ઉપર ભરોસો રાખો અને તેની મદદ માગો. અલ્લાહ માટે બધું જ શક્ય છે.

ક્રિસ્તો : હઝરત ઈમામ અલી નકી અલૈહિસ્સલામ અને જાલિમ બાદશાહ મુતવક્કિલ

આપણા દસમા ઈમામ, હઝરત ઈમામ અલી નકી અલૈહિસ્સલામના જમાનામાં જાલિમ અબ્બાસી ખલીફા મુતવક્કિલ બીમાર પડી ગયો. હકીમો તેને સાજો ન કરી શક્યા.

મુતવક્કિલની મા ઘણી દુઃખી થઈ ગઈ તેણે હઝરત ઈમામ અલી નકી અલૈહિસ્સલામને કહ્યું કે, “મારા દીકરાની મદદ કરો.”

હઝરત ઈમામ અલી નકી અલૈહિસ્સલામએ તેને દવા લખી આપી. તે દવાથી મુતવક્કિલ સાજો થઈ ગયો.

બધા હકીમો આશ્ચર્યમાં પડી ગયા.

મુતવક્કિલ જાલિમ બાદશાહ હતો અને ખરાબ માણસ હતો તેમ છતાંય હઝરત ઈમામ અલી નકી અલૈહિસ્સલામએ તેની એટલા માટે મદદ કરી કે તેની મા આપની પાસે મદદ માગવા આવી હતી.

બોધપાઠ :

જો કોઈ તમારી મદદ માગે તો તે સારો ન હોય તો પણ તમારે તેની મદદ કરવી જોઈએ.

સબક 5 : હઝરત ઈમામ હસન અસ્કરી અલૈહિસ્સલામ

આપણા અગિયારમા ઈમામ, હઝરત ઈમામ હસન અસ્કરી અલૈહિસ્સલામના જમાનામાં એક માણસ રહેતો હતો કે જેની પાસે ઘણી ઓછી દોલત રહી ગઈ હતી.

તે માણસ ડરતો હતો કે જો આ દોલત પણ પૂરી થઈ જશે તો હું શું કરીશ ? એટલે તેણે તેના બગીચાની અંદર એક ખાડો ખોદીને તેની દોલત દાટી દીધી.

પછી તે માણસ હઝરત ઈમામ હસન અસ્કરી અલૈહિસ્સલામ પાસે આવીને કહેવા લાગ્યો કે, “મારી પાસે પૈસા નથી, મારી મદદ કરો.”

હઝરત ઈમામ હસન અસ્કરી અલૈહિસ્સલામએ પૈસાથી ભરેલી થેલી તેને આપી અને કહ્યું કે, “જે પણ મદદ માગે છે તેની અમે મદદ કરીએ છીએ, અમારી મદદ લેવા માટે તમારે જુદું બોલવું જોઈતું ન હતું.”

હઝરત ઈમામ હસન અસ્કરી અલૈહિસ્સલામએ આગળ ફરમાવ્યું કે, “તમને અલ્લાહે જે કંઈ આપેલું છે તે માટે તમારે અલ્લાહનો શુક્ર અદા કરવો જોઈએ.” આપે આગળ ફરમાવ્યું કે, “જે દોલત તમે દાટી દીધી છે, જ્યારે તમને જરૂર પડશે ત્યારે, તે નહીં હોય.”

પેલા માણસને એહસાસ થઈ ગયો કે તેણે ખોટું કાર્ય કર્યું હતું.

થોડા દિવસ પછી જ્યારે તેને દોલતની જરૂર પડી તો તે પોતાની દાટેલી દોલત પાછી લેવા ગયો અને જોયું તો તેની દોલત ત્યાં ન હતી. તેનો દીકરો એના વિષે જાણી ગયો હતો અને ત્યાંથી તેના દીકરાએ દોલત લઈ લીધી હતી.

એવું જ બન્યું કે જેવું હઝરત ઈમામ હસન અસ્કરી અલૈહિસ્સલામએ ફરમાવ્યું હતું કે, “જ્યારે તમને તમારી દોલતની જરૂર પડશે ત્યારે તે દોલત ત્યાં નહીં હોય.”

બોધપાઠ :

- તમારે ભરોસો રાખવો જોઈએ કે અલ્લાહ તમારી હિફાઝત કરશે.
- અલ્લાહે જે જે નેઅમતો તમને આપેલી છે તેના માટે તમારે અલ્લાહનો શુક્ર અદા કરવો જોઈએ.
- તમારે કદીય જુદ્દું બોલવું જોઈએ નહીં કારણ કે તમે પકડાઈ જશો અને જો ન પકડાઓ તો પણ અલ્લાહ જાણે છે.

કિસ્સો

અબૂ યૂસુફ નામનો એક શાયર કહે છે કે, “હું સખત ગરીબાઈમાં જીવી રહ્યો હતો. મારે દીકરો થયો ત્યારે મારી પાસે બિલકુલ પૈસા ન હતા એટલે મેં અબ્બાસી ખલીફાને મદદ માટે પત્ર લખ્યો, પણ મારી મદદ ન થઈ.

“હું ઘણો દુઃખી થઈ ગયો એટલે મેં રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમના પૌત્ર હઝરત ઈમામ હસન અસ્કરી અલૈહિસ્સલામને યાદ કર્યા અને તેમની પાસે ગયો.

“હું તેમને મારી મુશ્કેલી બતાવતાં ખચકાતો હતો કારણ કે મને બીક હતી કે, “હું અબ્બાસી ખલીફાઓનો શાયર છું અને અબ્બાસી ખલીફાઓ ઈમામ અલૈહિસ્સલામ સાથે સારો વર્તો વ કરતા ન હતા માટે ઈમામ અલૈહિસ્સલામ મારી મદદ નહીં કરે.

“હું ઈમામના ઘેર પહોંચીને થોડો આમ તેમ ફર્યો અને પછી દરવાજો ખખડાવ્યો.

“દરવાજો તરતજ ખૂલી ગયો અને મને આશ્ચર્ય થયું કે, હઝરત ઈમામ હસન અસ્કરી અલૈહિસ્સલામના એક સહાબી આવ્યા અને મારા હાથમાં પૈસાથી ભરેલી એક કોથળી મૂકી દીધી અને કહ્યું કે, “આ ૪૦૦ દિરહમ લઈ લો. ઈમામ અલૈહિસ્સલામએ ફરમાવ્યું છે કે, તમે આ બધા પૈસા તમારા દીકરા પાછળ વાપરજો. તમારા ઉપર અને તમારા દીકરા ઉપર અલ્લાહની રહેમત થાય.”

અબૂ યુસુફે કહ્યું કે, “હું આશ્ચર્યમાં પડી ગયો હતો કારણ કે હું તો ઈમામને મળ્યો જ ન હતો અને તેમની પાસે પૈસાની મદદ પણ માગી ન હતી અને મને તરત જ પૈસા મળી ગયા હતા.”

મેં અલ્લાહનો શુક્ર અદા કર્યો કે તેણે ધરતી ઉપર આવા સખાવત કરનારા માણસને પણ રાખ્યા છે.

આપણા અઈમ્મા અલૈહેમુસ્સલામ હંમેશાં એ બાબતનું ધ્યાન રાખતા હતા કે તેઓ જ્યારે કોઈ ગરીબની મદદ કરતા તો તે ગરીબને મદદ માગવાની શરમિંદગી સામનો કરવો ન પડે.

સબક 6 : હઝરત ઈમામ મોહંમદ મહદી અલૈહિસ્સલામ

જેવી આપણા બારમા ઈમામ, હઝરત ઈમામ મોહંમદ મહદી અલૈહિસ્સલામની વિલાદત થઈ કે તરત જ તેમણે સજ્જો કર્યો.

આપની વિલાદત પછી એક કનીઝ આપનો દીદાર કરવા માટે ગઈ જ્યારે કે આપ પારણામાં સૂતા હતા. તો કનીઝે ઈમામ અલૈહિસ્સલામને સલામ કરી અને ઈમામ અલૈહિસ્સલામએ તેનો જવાબ આપ્યો.

કનીઝ આશ્ચર્યમાં પડી ગઈ. કનીઝે છીંક ખાધી એટલે હઝરત ઈમામ મોહંમદ મહદી અલૈહિસ્સલામએ પારણામાંથી કહ્યું, “યહમોકલ્લાહ ! તમારી છીંક અલ્લાહની નેઅમત છે. આ છીંક ખાધા પછી તમારા હવે પછી આવનારા ત્રણ દિવસ માટે જીવન નિશ્ચિત થઈ ગયું.”

બોધપાઠ :

- જ્યારે કોઈ તમને સલામ કરે તો તમારા ઉપર સલામનો જવાબ આપવો વાજિબ થઈ જાય છે.
- તમારે કોશિશ કરવી જોઈએ કે તમે સલામનો જવાબ વધારે મોટા વાક્યમાં આપો.

- જ્યારે કોઈ તમારી સામે છીંક ખાય તો તમારે ‘યર્લમોકલ્લાહ’ કહેવું જોઈએ અને જ્યારે તમે પોતે છીંક ખાઓ તો તમારે ‘અલ્લમ્દોલિલ્લાહ’ કહેવું જોઈએ.

વાર્તા : આપણા ગાયબ ઈમામ, હઝરત ઈમામ મોહંમદ મહદી અલૈહિસ્સલામ

અહમદ પોતાના રૂમમાં દુઃખી થઈને બેઠો હતો અને તેના પિતાએ તેને પ્રવાસ ઉપર જતાં પહેલાં જે કંઈ કહ્યું હતું તેના વિષે કંઈક વિચારી રહ્યો હતો.

તે વિચારતો હતો કે, “શું હું મારા પિતાની નજરોમાં હઝરત ઈમામ મોહંમદ મહદી અલૈહિસ્સલામનો સાચો મોહિબ સાબિત થઈ શકીશ કે પછી મારી બહેન હુદા મારા કરતાં વધારે સારી મોહિબ થશે ?”

આવું વિચારતાં વિચારતાં તે પથારી પર સૂઈ ગયો તેવામાં અચાનક કોઈએ દરવાજાને હળવેથી ખખડાવ્યો.

અહમદે કહ્યું કે, “તમે કોણ છો ? તમે મારા રૂમમાં આવી શકો છો.” એટલે તેના દાદા રૂમમાં દાખલ થયા.

અહમદ ઊભો થઈ ગયો અને દાદાને સલામ કરી.

દાદાએ કહ્યું કે, “હું તમારા રૂમ પાસેથી પસાર થઈ રહ્યો હતો કે મેં જોયું કે તમારા રૂમની લાઈટ હજુ પણ ચાલુ છે. મને લાગ્યું કે તમે સૂઈ જતાં પહેલાં લાઈટ બંધ કરવાનું ભૂલી ગયા હશો.”

અહમદે કહ્યું કે, “ના, દાદાજી ! મને ઊંઘ આવતી નહોતી.”

દાદાએ કહ્યું કે, “કેમ, મારા દીકરા ?”

અહમદે કહ્યું કે, “મને મારા પિતાની નસીહતના વિચારો આવતા હતા.”

દાદાએ કહ્યું કે, “બધું સારું તો છે ને ?”

અહમદે કહ્યું કે, “પહેલાં તો આપ ખુરસી પર બેસી જાઓ.”

દાદાએ કહ્યું, “ચાલો, હું બેસી ગયો. હવે તમે બતાવો કે તમારા પિતાએ શું કહ્યું ?”

અહમદે કહ્યું કે, “મારા પિતાએ મારી બહેન હુદાને અને મને કહ્યું છે કે જો અમે હઝરત ઈમામ મોહંમદ મહદી અલૈહિસ્સલામ સાથે મોહબ્બત કરતા હોઈએ તો અમારે તેમના વિષે વધુને વધુ જાણવું જોઈએ કારણ કે જો અમે કોઈની સાથે મોહબ્બત કરતા હોઈએ તો અમે તેના વિષે બધું જાણીએ છીએ અને અમે જેટલું વધારે જાણીશું એટલી વધારે મોહબ્બત કરીશું.

“હું પ્રવાસે જઈ રહ્યો છું એટલે તમારી પાસે તમારી મોહબ્બતને સાચી સાબિત કરવાની તક છે.

માટે હું બહાર છું ત્યાં સુધી તમે હઝરત ઈમામ મોહંમદ મહદી અલૈહિસ્સલામની બધી માહિતી એકત્રિત કરો. તમારા બન્નેમાંથી જે વધારે માહિતી એકત્ર કરશે તેને હું એક કિંમતી ભેટ આપીશ.”

“આમાં ખોટું શું છે ? આ તો ઘણી સારી હરીફાઈ કહેવાય,” દાદાજીએ કહ્યું.

અહમદે કહ્યું, “એ તો સાચું છે, દાદાજી ! પણ...”

દાદાએ કહ્યું, “પણ શું ?”

અહમદે કહ્યું કે, “મને દુઃખ થાય છે કારણ કે હું મારા ઈમામ વિષે ઘણું ઓછું જાણું છું અને તેનો અર્થ એ છે કે હઝરત ઈમામ મોહંમદ મહદી અલૈહિસ્સલામ પ્રત્યે મારી મોહબ્બત કેટલી બધી ઓછી છે.”

દાદાએ કહ્યું કે, “તમારે સબ્રથી અને હિંમતથી કામ લેવું જોઈએ. આ તો તમારી આવડત અને બુધ્ધિને પુરવાર કરવાની સારી તક છે. તમારે ધીમે ધીમે માહિતી એકત્રિત કરવાની શરૂ કરવી જોઈએ. સમય જતાં માહિતીમાં વધારો થઈ જશે. આવી રીતે હઝરત ઈમામ મોહંમદ મહદી અલૈહિસ્સલામની મોહબ્બતમાં પણ વધારો થશે.”

અહમદે પૂછ્યું કે, “દાદાજી ! ખૂબ વધારે માહિતી હું કેવી રીતે પ્રાપ્ત કરી શકું ?”

દાદાએ જવાબ આપ્યો કે, “પહેલાં તમારે વિચારવું જોઈએ પછી તમારા વિચારોના આધારે સવાલ પૂછવા જોઈએ. પછી જે કંઈ તમને માહિતી મળે તેને એક કિતાબમાં લખી નાખવી જોઈએ.”

અહમદે જવાબ આપ્યો કે, “વાત તો સાચી છે, પણ મને બીક છે કે મારી બહેન હુદા મારા કરતાં વધારે સારું કામ કરશે.”

દાદાએ કહ્યું કે, “આ મામલામાં હરીફાઈ સારી વસ્તુ છે. તમે પહેલું ડગલું ભરી નાખો. શાંતિથી વિચારો અને જે કંઈ સવાલ તમારા દિલમાં પેદા થાય તે મને પૂછો, હું તમારા બધા સવાલોનો જવાબ આપીશ.”

અહમદ બેસીને વિચારવા લાગ્યો, તેના મનમાં હઝરત ઈમામ મોહંમદ મહદી અલૈહિસ્સલામ વિષે વિચારો પેદા થયા.

તેણે પહેલો સવાલ પૂછ્યો કે, “આપણે હઝરત ઈમામ મોહંમદ મહદી અલૈહિસ્સલામને ગાયબ ઈમામ શા માટે કહીએ છીએ ? તેઓ શા માટે ગાયબ છે ?”

દાદાએ જવાબ આપ્યો કે, “આ ઘણો સારો સવાલ છે, પરંતુ પહેલાં તમારે ગાયબ શબ્દનો અર્થ સમજવો પડશે.”

અહમદે કહ્યું કે, “હું સમજુ છું કે ગાયબ એટલે જેને આંખો વડે ન જોઈ શકાય તેવું.”

દાદાએ કહ્યું કે, “તમારી વાત સાચી છે, પરંતુ ઘણા બધા લોકો હઝરત ઈમામ મોહંમદ મહદી અલૈહિસ્સલામને જુએ છે, પરંતુ તેમને ઓળખી શકતા નથી.”

અહમદે કહ્યું કે, “એટલે શું તેઓ ગાયબ નથી ?”

દાદાએ જવાબ આપ્યો કે, “જો તેઓ ગાયબ ન હોય તો શું આપણે તેમને જોઈ ન શકીએ ?”

અહમદે જવાબ આપ્યો કે, “મને કંઈ ખબર પડતી નથી.”

દાદાજીએ કહ્યું કે, “તો પછી મને સમજાવવા દો. જુઓ અહમદ ! તેઓ ગાયબ ઈમામ એટલા માટે કહેવાય છે કે આપણે તેમની વિશેષતાઓને જાણી શકતા નથી, પરંતુ આપણે એટલું જાણીએ છીએ કે તેઓ ખરેખર હયાત છે.”

અહમદે કહ્યું કે, “મારા વડાલા દાદાજી ! હું તમારી વાતોને જરાય સમજી શકતો નથી.”

દાદાએ કહ્યું કે, “ચાલો, બિલકુલ સાદા શબ્દોમાં જોઈએ. માની લો કે તમે તમારી સ્કૂલના મોટા હોલમાં દાખલ થયા અને તમે હજારો બાળકોને જોયાં તેમાંના એકનું નામ હૈદર છે, પરંતુ તેને તમે ઓળખતા નથી. હવે તમે કઈ રીતે ઓળખી શકશો કે કયા બાળકનું નામ હૈદર છે ?”

અહમદે કહ્યું, “ખરેખર આટલા બધા લોકોમાં હું તેને ઓળખી શકીશ નહીં.”

દાદાએ કહ્યું, “હૈદર નામનું બાળક સ્કૂલમાં છે અને તે જ હું કહેવા માગું છું કે વ્યક્તિ તરીકે તે અસ્તિત્વ ધરાવે છે, પરંતુ તમને ખબર નથી કે તે કેવો દેખાય છે.”

અહમદે કહ્યું કે, “હવે હું સમજી ગયો. ગાયબ એટલે મારા ઈમામ વ્યક્તિ તરીકે અસ્તિત્વ ધરાવે છે, પરંતુ આપણે તેમને ઓળખી શકતા નથી કારણ કે આપણને ખબર નથી કે તેઓ કેવા દેખાય છે એટલે તેમની ઓળખ છૂપાયેલી છે.”

દાદાએ કહ્યું કે, “અહમદ ! તે તો ઘણી સારી વાત કરી.”

અહમદે કહ્યું કે, “હવે મારા સવાલના બીજા ભાગનો જવાબ શું છે ?”

દાદાએ કહ્યું કે, “હા...હા...તમે જાણવા માગતા હતા કે હઝરત ઈમામ મોહમ્મદ મહદી અલૈહિસ્સલામ શા માટે ગાયબ છે અને લોકો તેમને કેમ જોઈ શકતા નથી ?”

અહમદે કહ્યું કે, “હા, દાદાજી !”

દાદાએ જવાબ આપ્યો કે, “હું તમને એક વાર્તા કહીશ જે તમને તમારા સવાલનો જવાબ આપશે.”

અહમદે કહ્યું કે, “આ તો ઘણી સારી વાત છે. શુક્રિયા, દાદાજી !”

દાદાએ કહ્યું કે, “હું જ્યારે નાનો હતો ત્યારે હું ખૂબ નાના અને સુંદર ગામડામાં રહેતો હતો. આ ગામડાની આજુબાજુ ઝાડ હતાં અને ટેકરીઓ હતી. એ ગામડા સુધી પહોંચવાનો ફક્ત એક જ માર્ગ હતો.

“એક દિવસ અમારા ગામડાના સરપંચે નક્કી કર્યું કે ગામની વચ્ચે એક લાઈટનો થાંભલો મૂકી દો કે જેથી લોકોને ખબર પડે કે અંધારામાં ક્યાં જઈ રહ્યા છીએ. રાત્રે અમે બધાં બાળકો થાંભલાની આજુબાજુ એકઠાં થઈને રમતાં હતાં, પરંતુ અમારી ખુશી વધારે ન ચાલી.”

અહમદે પૂછ્યું, “કેમ, દાદાજી ?”

દાદાએ જવાબ આપ્યો, “ગામમાં કેટલાક ચોર હતા, તેઓ રાત્રે ગોળો તોડી નાખતા.”

અહમદે પૂછ્યું, “યા અલ્લાહ ! તેઓ આવું શા માટે કરતા હશે ?”

દાદાએ જવાબ આપ્યો કે, “તેઓ ગામમાં મરઘાની અને બીજાં જાનવરોની ચોરી કરતા હતા એટલે કોઈ તેમને જોઈ ન શકે તે માટે ગોળો તોડી નાખતા હતા.”

અહમદે પૂછ્યું કે, “પછી શું થયું, દાદાજી ?”

દાદાએ જવાબ આપ્યો કે, “બીજા દિવસે નવો ગોળો લગાવવામાં આવ્યો, પરંતુ તે પણ ગોળો તેમણે તોડી દીધો એટલે સરપંચે ગામના લોકોને કહ્યું કે તમે ગોળાની સંભાળ રાખો.”

અહમદે પૂછ્યું કે, “તો પછી ગામના લોકોએ શું ગોળાની સંભાળ રાખી ?”

દાદાજીએ જવાબ આપ્યો, “હા, શરૂઆતમાં. પછી તેમને કંટાળો આવવા લાગ્યો અને તેમણે સંભાળ રાખવાનું બંધ કરી દીધું. આવા સમયનો ફાયદો ચોરોએ ઉપાડ્યો અને ગોળાને ફરીથી તોડી નાખ્યો. પરિસ્થિતિ આવીને આવી ચાલતી જ રહી અને ગોળાને અગિયાર વખત તોડવામાં આવ્યો એટલે સરપંચે નક્કી કર્યું કે હવે ગામના લોકો ભલે અંધારામાં રહે કારણ કે તેમણે ગોળાની સંભાળ રાખવાનું બંધ કરી દીધું હતું.”

અહમદે કહ્યું, “હા, હવે મને સમજાઈ ગયું કે આપણે બધા લોકો ઈમામોની રોશનીથી કેમ વંચિત થઈ ગયા. લોકોએ મૌલા અલી અલૈહિસ્સલામને શહીદ કરી દીધા અને તેમના પછીના પણ ઈમામોને શહીદ કરી દીધા.”

દાદાએ કહ્યું કે, “હા, દીકરા ! લોકો એટલા માટે અંધારામાં રહે છે કે અલ્લાહે હઝરત ઈમામ મોહંમદ મહદી અલૈહિસ્સલામને ગૈબતમાં ચાલ્યા જવાનો હુકમ કરી દીધો છે એટલે સુધી કે તેમને માનનારા લોકો જવાબદારીથી વર્તન કરે, પછી અલ્લાહ તેમને ઝુલૂસ્ની ઈજાઝત આપશે.”

અહમદે કહ્યું કે, “શુક્રિયા, દાદાજી ! તમે મને આટલી કિંમતી જાણકારી આપી, હું આ બધી વાતો મારી કિતાબમાં લખી દઈશ.”

દાદાજીએ કહ્યું કે, “હવે તમે સૂઈ જાઓ જેથી તમે ફજની નમાઝ માટે ઊઠી શકો.”

અહમદે કહ્યું, “ખુદા હાફિઝ, દાદાજી !”

રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમએ ફરમાવ્યું છે :

“ગૈબતમાં આપણા ઈમામે ઝમાના એવી રીતે છે જાણે કે વાદળો પાછળ છૂપાયેલો સૂરજ.”

તેનો અર્થ એ કે આપણે હઝરત ઈમામ મોહંમદ મહદી અલૈહિસ્સલામને જોઈ શકતા નથી તો પણ તેઓ હંમેશાં આપણી નજીક છે અને જ્યારે પણ આપણે તેમની મદદ માગીશું તો તેઓ આપણી મદદ કરશે. કેટલીક વાર જ્યારે આપણે ભૂલા પડી ગયા હોઈએ અથવા ડરી ગયા હોઈએ તો આપણે તેમની મદદ ન પણ માગીએ તો પણ તેઓ આપણી મદદ કરે છે.

સબક 7 : માઅસૂમીન અલૈહેમુસ્સલામ

માઅસૂમીન એટલે કે જેમની અલ્લાહે ગુનાથી હિફાઝત કરેલી હોય.

માઅસૂમીન તે અહલેબૈત છે કે જેમનું અલ્લાહ તઆલા કુરઆને મજીદમાં પારા-૨૨, સૂરઅ અહઝાબ, સૂરા-૩૩, આયત-૩૩માં આવી રીતે વર્ણન કરે છે :

إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ

تَطْهِيرًا ﴿٣٣﴾

(બેશક અલ્લાહ યાહે છે કે તમને નજસતથી દૂર રાખે, અય અહલેબૈત ! અને તમને એવા પાક

કરે કે જેવો પાક કરવાનો હક છે.)

જ્યારે હઝરત બીબી ફાતેમા સલામુલ્લાહ અલૈહા તેમના વાલિદ રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમ અને તેમના શોહર હઝરત અલી અલૈહિસ્સલામ અને તેમના બે બેટા હઝરત ઈમામ હસન અલૈહિસ્સલામ અને હઝરત ઈમામ હુસૈન અલૈહિસ્સલામની સાથે એટલે કે ચાદરની નીચે હતા ત્યારે આ આયત નાઝિલ થઈ હતી.

આ આયતમાં અલ્લાહ ફરમાવે છે કે, “અહલેબૈત એટલે કે કિસાઅની નીચે આરામ કરી રહેલા પાંચ માઅસૂમીન અલૈહેમુસ્સલામ અને તેમની ઓલાદમાંથી નવ ઈમામો, એ બધા પાક હોવાની હદે પાક છે. તેમનાથી દરેક નજાસતને દૂર રાખવામાં આવેલી છે.”

સક્લૈનની હદીસ :

રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમએ ફરમાવ્યું છે કે, “ખરેખર, હું છોડી જઈ રહ્યો છું તમારી વચ્ચે બે કિંમતી વસ્તુઓ,

1. “અલ્લાહની કિતાબ અને
2. “મારી ઓલાદ કે જે મારી અહલેબૈત છે.

“આ બન્ને એકબીજાથી કદીય જુદા પડવાના નથી એટલે સુધી કે મને કયામતના દિવસે હોઝે કૌસર પર મળશે.”

આ હદીસ કે જે બે કિંમતી વસ્તુઓ વિષે છે તેને ‘હદીસે સક્લૈન’ કહેવાય છે. અલ્લાહની નજરમાં અહલેબૈતનો એ જ મર્તબો છે કે જેટલો કુરઆનનો છે.

કુરઆન :

- શરૂઆતથી લઈને અંત સુધી સાચી કિતાબ છે.

- તેના અહકામ ઉપર અમલ કરવો જરૂરી છે.

અહલેબૈત :

- સાચા હાદી છે.
- તેમના હુકમોનું પાલન કરવું.

માટે જરૂરી છે કે દરેક મુસલમાન રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમની હદીસ પર ચાલે.

રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમ અને તેમની અહલેબૈત અલૈહેમુસ્સલામએ દુનિયાનું સુખ અને પોતાના જીવનની કુરબાની આપીને આપણને સાચો મઝહબ ઈસ્લામ શિખવાડ્યો છે.

તેના બદલામાં અલ્લાહ આપણને હુકમ કરે છે કે, “તેમની સાથે મોહબ્બત કરો.”

તેમની સાથે મોહબ્બત કરવાનો મકસદ તેમના પદચિહ્નનો પર ચાલવાનું છે. આવી રીતે આપણે તેમણે શિખવેલી ઈસ્લામની સાચી હિદાયત ઉપર અમલ કરી શકીશું કે જેથી આપણે દુનિયામાં સારું અને નૈતિકતાભર્યું જીવન જીવી શકીએ અને આખરેતમાં અલ્લાહની રઝા પામી શકીએ.

સબક 8 : આમુલ ફીલ (હાથીનું વર્ષ)

ઈ.સ. ૫૭૦માં રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમની વિલાદતના વર્ષે એક ઈસાઈ શાસક કે જેનું નામ ‘અબ્રહા’ હતું તે પોતાના લશ્કર સાથે મક્કા શહેર સુધી કૂચ કરતો કરતો ખાના-એ-કા’બાને તોડી પાડવા આવ્યો.

તેણે યમનમાં એક મોટું ચર્ચ બનાવેલું હતું અને તે ઈચ્છતો હતો કે લોકો ખાના-એ-કા’બાને બદલે ત્યાં આવીને ઈબાદત કરે.

અબ્રહાના લશ્કરમાં હાથીઓ પણ હતા. તે જમાનામાં અરબસ્તાનની અંદર હાથીઓ હોવા અસામાન્ય બાબત હતી. તારીખ તેના લશ્કરને ‘અસ્હાબુલ ફીલ’ (હાથીના લોકો) તરીકે ઓળખે છે.

જ્યારે તે મક્કા સુધી પહોંચ્યો તો તેણે રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમના દાદા હઝરત અબ્દુલ મુત્તલિબ અલૈહિસ્સલામના કેટલાક ઊંટ કબજે કરી લીધા. જ્યારે હઝરત અબ્દુલ મુત્તલિબ અલૈહિસ્સલામ તેને મળવા ગયા તો અબ્રહાએ વિચાર કર્યો કે તે ખાના-એ-

કા'બાને બચાવવાની વાત કરશે. તેના બદલે હઝરત અબ્દુલ મુત્તલિબ અલૈહિસ્સલામએ બસ આટલું જ કહ્યું કે, “મને મારા ઊંટ પાછા આપી દો.”

અબ્રહા હસવા લાગ્યો અને કહ્યું કે, “શું કહ્યું ? હું તમારા ઈબાદતખાનાને તોડી પાડવા આવ્યો છું અને તમે તમારા ઊંટોની વાત કરી રહ્યા છો ?” હઝરત અબ્દુલ મુત્તલિબ અલૈહિસ્સલામએ જે જવાબ આપ્યો તે તારીખમાં મશહૂર થઈ ગયો. તેમણે કહ્યું કે, “હું ઊંટોનો માલિક છું માટે હું ઊંટો લેવા આવ્યો છું. જે ખાના-એ-કા'બાનો માલિક છે તે તેની હિફાઝત કરશે.”

હઝરત અબ્દુલ મુત્તલિબ અલૈહિસ્સલામએ તેમના લોકો પાસે પાછા ફરીને તેમને મક્કા શહેર છોડીને સલામતી માટે પહાડીઓ તરફ ચાલ્યા જવાનું કહ્યું. પછી તેમણે અલ્લાહથી દુઆ કરી કે અલ્લાહ તેમના લોકોની અને ખાના-એ-કા'બાની હિફાઝત કરે.

બીજા દિવસે સવારે અબ્રહા મક્કા શહેરની અંદર કૂચ કરતો કરતો આવ્યો. અચાનક સમુદ્ર તરફથી પક્ષીઓનું એક ટોળું પોતાની ચાંચમાં અને પંજમાં કાંકરા લઈને આવ્યું.

દરેક પક્ષીએ ત્રણ કાંકરા પકડેલા હતા. તેમણે અબ્રહાના લશ્કર પર એવી રીતે કાંકરા વરસાવ્યા કે તેના લશ્કરના ઘણા માણસો અને હાથીઓ મરી ગયા. એક કાંકરો અબ્રહાના માથા પર વાગ્યો અને તે એટલો ડરી ગયો કે તેના બાકી બચેલા માણસોને પાછા વળી જવાનો હુકમ કરી દીધો.

પાછા જતાં જતાં તેના લશ્કરના ઘણા બધા માણસો મરી ગયા અને અબ્રહા પોતે પણ એક દર્દનાક મોતે મર્યો. આ કિસ્સાને કુરઆને મજીદમાં 'સૂરએ ફીલ'માં આયત નં.૧ થી ૫ માં વર્ણવવામાં આવ્યો છે.

સબક 9 : નબુવ્વત

અલ્લાહે આપણી હિદાયત માટે ૧,૨૪,૦૦૦ નબીઓ મોકલ્યા છે.

હઝરત આદમ અલૈહિસ્સલામ પહેલા નબી પણ હતા અને પહેલા માણસ પણ હતા કે જેમની પહેલી ખિલ્ત ફરમાવી.

આપણને નબીઓની શા માટે જરૂર છે ?

નબીઓ આપણને બતાવવા માગે છે કે સારા મુસલમાન કેવી રીતે બનવું. તેઓ આપણને એક શિક્ષકની જેમ શિખવાડે છે. તેઓ આપણી જેમ ઈન્સાન છે કે જેથી આપણે તેમનાં કાર્યોનું અનુકરણ કરી શકીએ અને તેઓ આપણા માટે એક ઉદાહરણ બની રહે.

નબીઓ આપણી અને અલ્લાહની વચ્ચે પુલ સમાન છે.

અલ્લાહ નબીઓ સાથે ત્રણ રીતે વાત કરે છે :

- સીધે સીધી રીતે. દા.ત., હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામ
- સ્વપ્ના વડે. દા.ત., હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામ

- હઝરત જિબ્રઈલ ફરિશ્તા વડે. દા.ત., હઝરત મોહંમદ મુસ્તફા સલ્વલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમ

નબી પાસે આટલા ગુણો હોવા જોઈએ :

- તેઓ અલ્લાહના પસંદ કરેલા હોવા જોઈએ.
- તેઓ માઅસૂમ હોવા જોઈએ કે જેમણે ભૂલથી પણ ગુના ન કર્યા હોય.
- તેમને મોઅજિઝા કરતાં આવડવા જોઈએ.
- તેમની પાસે સૌથી સારા અખ્લાક અને સૌથી વધારે ઈલ્મ હોવું જોઈએ.

નબીઓ આપણને અલ્લાહે જે હુકમ કર્યો છે, તે સંભળાવી દે છે.

નબીઓમાં કેટલાક એવા હોય છે કે જેમને અલ્લાહ નવા હુકમ આપે છે એટલે કે નવી શરીઅત આપે છે કે જેના ઉપર લોકો ચાલી શકે. આવા નબીઓને ‘રસૂલ’ કહેવામાં આવે છે.

બધા નબીઓમાં પાંચ નબીઓ એવા છે કે જેમનો મર્તબો રસૂલો કરતાં પણ મોટો છે. તેમને ‘ઉલુલ અઝમ’ નબીઓ કહેવામાં આવે છે.

જેઓ આ પ્રમાણે છે :

1. હઝરત નૂહ અલૈહિસ્સલામ
2. હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામ
3. હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામ
4. હઝરત ઈસા અલૈહિસ્સલામ
5. હઝરત મોહંમદ સલ્વલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમ

દીને ઈસ્લામની શરૂઆત હઝરત આદમ અલૈહિસ્સલામથી જ થઈ ચૂકી છે, પરંતુ તેની સંપૂર્ણતા હઝરત મોહંમદ મુસ્તફા સલ્વલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમના સમયે થઈ.

દરેક નબી અલ્લાહનો પયગામ તબક્કાવાર લઈ આવ્યા. તેઓ કેટલી હદે પયગામ લાવ્યા તે વાત, તેમના લોકો કેટલી હદે સમજી શકે છે, તેના પર આધારિત હતી.

જેમ જેમ લોકો પ્રગતિ કરતા ગયા અને વધુને વધુ સમજવા લાગ્યા તો અલ્લાહે જે તે જમાનાના નબી દ્વારા ઈસ્લામનો પયગામ વધારે નાઝિલ કર્યો.

રસૂલલ્લાહ સલ્વલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમના પહેલાં અલ્લાહે ઈસ્લામનો સંપૂર્ણ પયગામ નાઝિલ કર્યો ન હતો.

સામાન્ય રીતે નબીઓ તેમની નવી શરીઅતના કાયદા કિતાબમાં લખી રાખતા.

આ કિતાબો 'આસમાની કિતાબો' કહેવાય છે.

હઝરત નૂહ અલૈહિસ્સલામ અને હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામ પાસે પણ એક એક આસમાની કિતાબ હતી, પરંતુ હાલ કોઈને તે કિતાબો વિષે વધારે જાણકારી નથી.

બીજી આસમાની કિતાબો કે જેમના વિષે આપણે જાણીએ છીએ તે છે :

- ઝબૂર
- તૌરાત
- ઈન્જીલ
- કુરઆન

1. ઝબૂર : હઝરત દાવૂદ અલૈહિસ્સલામ પર નાઝિલ થઈ.
2. તૌરાત : હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામ પર નાઝિલ થઈ.
3. ઈન્જીલ : હઝરત ઈસા અલૈહિસ્સલામ પર નાઝિલ થઈ.
4. કુરઆન : હઝરત મોહંમદ સલ્વલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમ પર નાઝિલ થઈ.

બધા નબીઓ જે મઝહબની શીખ આપતા હતા તે 'ઈસ્લામ' જ હતો.

સબક 10 : હઝરત મોહંમદ મુસ્તફા સલ્વલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમ

હઝરત મોહંમદ મુસ્તફા સલ્વલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમની વિવાદત મક્કા શહેરમાં એ વર્ષે થઈ કે જ્યારે અબ્રહાએ ખાના-એ-કા'બા પર હુમલો કર્યો. તે વર્ષને 'આમુલ ફીલ' (હાથીનું વર્ષ) કહેવાય છે.

- તેમના વાલિદનું નામ 'અબ્દુલ્લાહ' હતું અને
- તેમની માતાનું નામ 'આમેના' હતું.

રસૂલલ્લાહ સલ્વલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમ કુરેશ કબીલાના 'બની હાશિમ' ખાનદાનના હતા.

તેમના વાલિદ તેમની વિવાદતના બે મહિના પહેલાં વફાત પામ્યાં. તેઓ મદીનામાં દફન છે.

રસૂલલ્લાહ સલ્વલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમની મા ત્યારે વફાત પામ્યા કે જ્યારે રસૂલલ્લાહ સલ્વલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમ છ વર્ષના હતા. તેઓ 'અબ્વા'માં દફન છે.

રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમના દાદા હઝરત અબ્દુલ મુત્તલિબે રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમનો ઉછેર કર્યો.

જ્યારે રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમ આઠ વર્ષના હતા ત્યારે હઝરત અબ્દુલ મુત્તલિબ અલૈહિસ્સલામ પણ વફાત પામ્યા.

તે પછી રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમના કાકા હઝરત અબૂતાલિબ અલૈહિસ્સલામએ તેમનો ઉછેર કર્યો.

જ્યારે એવાને રિસાલત કરવાનો સમય આવ્યો તો હઝરત અબૂતાલિબ રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમની રિસાલત ઉપર મજબૂત ઈમાન ધરાવનારાઓમાંથી હતા.

જ્યારે રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમ હઝરત અબૂતાલિબ અલૈહિસ્સલામના રક્ષણમાં હતા ત્યારે કોઈની મજાલ ન હતી કે રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમને નુકસાન પહોંચાડે.

તેમના કાકા હઝરત અબૂતાલિબ અલૈહિસ્સલામની વફાત પછી રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમ ઘણા દુઃખી થઈ ગયા.

તે જ વર્ષે રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમનાં વફાદાર ઝૌજ બીબી 'ખદીજા' પણ વફાત પામ્યાં.

એક જ વર્ષે રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમએ તેમના કાકા અને તેમની ઝૌજને ગુમાવી દીધાં એટલે રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમએ એ વર્ષને 'આમુલ હુઝન'નું નામ આપ્યું.

'આમુલ હુઝન' એટલે દુઃખનું વર્ષ.

અલ્લાહ તઆલા કુરઆને મજીદમાં ફરમાવે છે :

પારા-૨૮, સૂરએ કલમ, સૂરા-૬૮, આયત-૪

وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ ﴿٢٨﴾

(અને ખરેખર આપ ઉચ્ચ અખ્લાક પર છો.)

- રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમ હંમેશાં વિનયશીલતાથી અને હસતા મોઢે રહેતા હતા.
- તેઓ કદીય જુઠ્ઠું નહોતા બોલતા અને
- તેઓ લોકોની અમાનતોનું ખાસ ધ્યાન રાખતા હતા.

તેના કારણે તેઓ,

- ‘સાદિક’ (સાચા)
- ‘અમીન’ (અમાનતોનું ધ્યાન રાખનારા) તરીકે ઓળખાતા હતા.

કિસ્સો : રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમ

ખરેખર તમારામાંથી અલ્લાહની નજીક ઈજ્જતવાળો એ છે કે જે વધારે પરહેઝગાર છે.

રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમ મદીનાની મસ્જિદમાં પોતાના સહાબીઓ સાથે બેસીને નમાઝના સમયની રાહ જોતાં જોતાં વાતચીત કરી રહ્યા હતા.

એક માલદાર માણસ કે જેણે મોંઘાં કપડાં પહેરેલાં હતાં તે આવીને રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમની સામે તેમની વાતો સાંભળવા બેસી ગયો.

તે દરમિયાન એક બીજો માણસ કે જે પણ રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમની વાત સાંભળવા આવ્યો હતો, તે પણ માલદાર માણસની પાસે આવીને બેસી ગયો.

તે માલદાર ન હતો. હકીકત તો એ હતી કે તે ગરીબ હતો. તેનાં જૂનાં અને ફાટેલાં કપડાં બતાવતાં હતાં કે તે કેટલો ગરીબ છે.

માલદાર માણસને તે ગરીબ માણસ પાસે બેસવું સારું ન લાગ્યું. તેણે પોતાનાં મોંઘાં કપડાં પોતાની તરફ ખેંચી લીધાં કે જેથી ગરીબ માણસનાં કપડાં તેમને ગંદાં ન કરે.

રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમએ તેને આવું કરતો જોઈ લીધો અને તેઓ ઘણા દુઃખી અને નિરાશ થઈ ગયા. રસૂલલ્લાહે માલદાર માણસને પૂછ્યું કે, “તમે આવું શા માટે કર્યું ? શું તમે એવું સમજતા હતા કે તમારી દોલતમાંથી થોડું ઘણું ગરીબ પાસે ચાલ્યું જશે કે પછી તમે આવું સમજતા હતા કે ગરીબની થોડી ઘણી ગરીબાઈ તમને વળગી જશે ?”

માલદાર માણસ દિલનો સારો હતો એટલે તેને તરત જ પોતાની ભૂલ સમજાઈ ગઈ અને દિલગીર થઈ ગયો.

માફી માગવા ખાતર અને પોતાની ભૂલ સુધારવા ખાતર માલદાર માણસે ગરીબ માણસની માફી માગ્યા પછી તેને પોતાની અડધી દોલત આપી દેવાનો પ્રસ્તાવ મૂક્યો.

ગરીબ માણસે માલદાર માણસને કહ્યું કે, “હું તમારી માફીને કબૂલ કરું છું અને તમને માફ કરું છું, પરંતુ જે દોલત મહેનત કર્યા વિના મને મળી જાય તે દોલત મારે નથી જોઈતી.”

બોધપાઠ :

અલ્લાહની નજરમાં માલદાર હોય કે ગરીબ બન્ને સરખા છે. અલ્લાહની નજીક સૌથી ઈજ્જતવાળો એ માણસ છે કે જે અલ્લાહનો ડર રાખીને તેના દરેક હુકમનું પાલન કરે છે.

સબક 11 : વહી

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(નામ વડે અલ્લાહના કે જે રહમાન અને રહીમ છે.)

اقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ

(આપ પઢો આપના રબના નામ વડે જેણે ખિલ્કત કરી.)

خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ

(ખિલ્કત કરી ઇન્સાનની જમેલા લોહીમાંથી.)

اقْرَأْ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ

(આપ પઢો જ્યારે કે આપનો રબ સૌથી વધારે કરીમ છે.)

الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ

(જેણે શિખવાડ્યું કલમ વડે.)

عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ

(જેણે શિખવાડ્યું ઇન્સાનને જે કંઈ તે નહોતો જાણતો.)

રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમ એક પહાડી ઉપર આવેલ 'હિરા' નામની ગુફાની અંદર ઘણો સમય વિતાવતા હતા. આ પહાડી 'ખાના-એ-કા'બાની નજીક આવેલી છે.

જ્યારે રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમ ૪૦ વર્ષના થયા ત્યારે તેમના પર પહેલી વહી નાઝિલ થઈ.

તેઓ હિરા નામની ગુફામાં હતા ત્યારે તેમણે એક અવાજ સાંભળ્યો કે જે તેમનું નામ લઈ રહ્યો હતો અને અચાનક ગુફાની અંદર તેજ રોશની ફેલાઈ ગઈ.

રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમ શાંતિથી પોતાની જગ્યાએ બેસી રહ્યા. તેમણે જોયું કે એક માણસ તેમની તરફ આવી રહ્યો છે. એ માણસના સ્વરૂપમાં હઝરત જિબ્રઈલ ફરિશ્તા હતા.

જિબ્રઈલ અલૈહિસ્સલામ રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમની બિલકુલ નજીક આવી ગયા અને તેમના હાથમાં રેશમના કપડા ઉપર લખેલું એક લખાણ હતું તે બતાવીને કહેવા લાગ્યા કે, “આને પઢી લો.”

રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમએ તે લખાણને પઢી લીધું. તે લખાણ અલ્લાહની સૌથી પહેલી વહી હતી. એ લખાણમાં 'સૂરએ અલક'ની પહેલી પાંચ આયતો હતી.

જ્યારે રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમ ઘેર પાછા આવ્યા તો તેમણે આ વાત તેમની ઝૌજ હઝરત બીબી ખદીજા સલામુલ્લાહ અલૈહાને અને બાર વર્ષના તેમના પિત્રાઈ ભાઈ હઝરત અલી અલૈહિસ્સલામને કરી. તેઓ બન્ને તરત જ ઈમાન લઈ આવ્યાં. ઈસ્લામમાં ઈમાન લાવનાર,

- પહેલી સ્ત્રી હઝરત ખદીજા સલામુલ્લાહ અલૈહા અને
- પહેલા પુરુષ મૌલા અલી અલૈહિસ્સલામ હતા.

તે પછી રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમ ઉપર વધુને વધુ વહી નાઝિલ થવા લાગી અને તેઓ ઈસ્લામના પયગામની તબ્લીગ (પ્રચાર) કરવા લાગ્યા.

પહેલા ત્રણ વર્ષોમાં તેમણે આ વાત ખાસ ખાસ ભરોસાપાત્ર લોકોને જ કરી કે જેઓ અલ્લાહના દીન ઉપર ચાલવા માટે તૈયાર હતા.

પહેલા ત્રણ વર્ષમાં ફક્ત ૩૦ લોકો મુસલમાન થયા.

સબક 12 : પહેલી હિજરત : એબિસિનિયા

હિજરત એટલે જ્યારે મુસલમાનોને ભયના કારણે પોતાનો દેશ છોડીને બીજા દેશમાં વસવું પડ્યું તે.

તારીખમાં બે મુખ્ય હિજરતો છે :

- પહેલી હિજરત હબશ દેશ (એબિસિનિયા) (Ethiopia)ની.
- બીજી હિજરત મદીનાની.

હબશ દેશની હિજરત :

કુરેશના કુફ્કારોએ મુસલમાનો માટે જીવન ઘણું મુશ્કેલ બનાવી દીધું હતું.

રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ અલેહી વસલ્લમએ કેટલાક મુસલમાનોને સૂચન કર્યું કે, “તમે હબશ દેશ જઈને વસી જાઓ કે જ્યાં ‘નજજશી’ નામનો એક રહેમદિલ ઈસાઈ બાદશાહ રાજ કરતો હતો.”

આ હિજરત એલાને રિસાલતના પહેલાં પાંચ વર્ષ પછી થઈ.

પહેલાં દસ લોકોએ હિજરત કરી. પછી તેની પાછળ ૪૦ લોકોએ હિજરત કરી.

હબશ દેશમાં મુસલમાનોને ખૂબ જ સારી રીતે રાખવામાં આવ્યા અને ત્યાં તેમનું જીવન સુખમય અને આરામદાયક બની ગયું.

જ્યારે મક્કાના સરદારોએ જાણ્યું કે મુસલમાનો હબશ દેશમાં જઈને વસ્યા છે અને ત્યાં શાંતિથી રહે છે તો તેમણે હબશના બાદશાહ પાસે બે માણસો મોકલ્યા કે તેઓ તેને મનાવી લે કે તે મુસલમાનોને પાછા મોકલવાનો પ્રબંધ કરે.

બાદશાહે તેમને સવાલ કર્યો કે, “શું મુસલમાનોએ મક્કામાં કોઈ ગુનો કર્યો છે ?” તો તેને બતાવવામાં આવ્યું કે તેમનો એક જ ગુનો છે અને તે એ છે કે તેમણે નવો મઝહબ ઘડી કાઢ્યો છે.” બાદશાહે મુસલમાનોના સરદાર, મૌલા અલી અલૈહિસ્સલામના ભાઈ હઝરત જફર અલૈહિસ્સલામ સાથે વાત કરી.

બાદશાહે હઝરત જફર અલૈહિસ્સલામને પૂછ્યું કે, “તમે શા માટે તમારા વડવાઓના મઝહબને છોડીને નવો મઝહબ શરૂ કર્યો છે ?”

હઝરત જફર અલૈહિસ્સલામએ જવાબ આપ્યો કે, “અમે બુતોની ઈબાદત કરતા હતા અને ખોટાં કાર્યો કરતા હતા. અમે પાડોશીનો આદર નહોતા કરતા અને આપસમાં લડતા ઝઘડતા હતા.

નબળાઓને શક્તિશાળી લોકો ધમકાવતા રહેતા હતા અને ઘણો સમય આવી રીતે વિતાવ્યો અને છેવટે રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમએ અમને એક અલ્લાહની ઈબાદત કરવાની દાવત આપી.”

બાદશાહે હઝરત જફર અલૈહિસ્સલામને કહ્યું કે, “તમે મને તમારી કિતાબમાંથી કંઈક પઢી સંભળાવો.” હઝરત જફર અલૈહિસ્સલામએ કુરઆને મજીદમાંથી સૂરએ મરયમની કેટલીક આયતો પઢી સંભળાવી અને તેમનો અર્થ પણ સમજાવ્યો.

બાદશાહે અને તેમના વજીરોએ હઝરત બીબી મરયમ અને હઝરત ઈસા અલૈહિસ્સલામ વિષે અલ્લાહનું કલામ સાંભળ્યું તો તેમણે સત્યને ઓળખી લીધું.

નજીજીશી બાદશાહે જાહેરાત કરી કે, “હું કદીય મુસલમાનોને તમારા હવાલે નહીં કરું, તમે મારો દરબાર છોડીને ચાલ્યા જાઓ.”

સબક 13 : બીજી હિજરત : મદીના

જ્યારે કુરેશે જાણ્યું કે મુસલમાનોને એક સહારો મળી ગયો છે તો તેઓ વધારે ગુસ્સે થયા અને મક્કા શહેરમાં મુસલમાનોને ધાક ધમકી આપવા લાગ્યા અને તેમના માટે મુશ્કેલીઓ ઊભી કરવા લાગ્યા.

રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમએ બધા મુસલમાનોને સૂચન કર્યું કે, “તમે બધા છૂપી રીતે મદીના ચાલ્યા જાઓ અને ત્યાં મારા આવવાની રાહ જુઓ.”

કુરેશને ખબર પડી ગઈ કે મુસલમાનો મક્કા શહેર છોડીને જઈ રહ્યા છે તો તેમણે થોડા ઘણાને રોકવાની કોશિશ કરી પરંતુ ત્યાં સુધી ઘણા બધા મુસલમાનો મક્કા શહેર છોડી ચૂક્યા હતા.

ફક્ત રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમ અને આપનું ખાનદાન તેમજ મૌલા અલી અલૈહિસ્સલામ અને કેટલાક વૃદ્ધ અને બીમાર મુસલમાનો રહી ગયા હતા. તેઓ બધા પણ મક્કા શહેર છોડી દેવાની તૈયારી પર હતા.

કુરેશને લાગ્યું કે જો મુસલમાનો હાથથી નીકળી જશે તો તેમના માટે ખતરો પેદા કરશે. માટે ઈસ્લામની તબ્લીગને રોકવા માટે ફક્ત એક જ ઉપાય રહી ગયો હતો અને તે હતો કે રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમને કતલ કરી દેવાનો.

આમાં ફક્ત એક જ મુશ્કેલી હતી અને તે એ હતી કે રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમના ખાનદાનવાળા બની હાશિમ કાતિલ ઉપર બદલો લેશે.

છેવટે તેમણે એવી યોજના ઘડી કે રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમને કતલ કરવા માટે તેઓ કોઈ એક માણસને નહીં મોકલે. તેઓ આ કાર્ય માટે દરેક કબીલામાંથી એક એક યુવાનને મોકલશે. આવી રીતે બની હાશિમ કોઈ એક માણસ સાથે બદલો નહીં લઈ શકે. આ યોજના પર સર્વસંમતિ થઈ અને આ કાયરતાભર્યા કાર્ય માટે ૪૦ યુવાનોને પસંદ કરવામાં આવ્યા.

જે રાત્રે કુરૈશ તેમની આ યોજના અમલમાં મૂકવાના હતા તે જ રાત્રે અલ્લાહે હઝરત જિબ્રઈલ અલૈહિસ્સલામ વડે રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમને હુકમ કર્યો કે, “મક્કા છોડીને મદીના ચાલ્યા જાઓ.”

રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમએ મૌલા અલી અલૈહિસ્સલામને કહ્યું કે, “આજે રાત્રે મારા બિસ્તર ઉપર સૂઈ જાઓ અને દરરોજ રાત્રે હું જે લીલી ચાદરને ઓઢું છું તે ચાદરને ઓઢી લો.”

પછી મૌલા અલી અલૈહિસ્સલામને કહ્યું કે, “મારી પાસે પડેલી બધી અમાનતો તેમના માલિકો સુધી પહોંચાડીને તમે પણ મદીનાના રસ્તા પર નીકળી જજો.”

મૌલા અલી અલૈહિસ્સલામએ ખુશી ખુશી રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમના હુકમનું પાલન કર્યું કારણ કે તેઓ જાણતા હતા કે આવું કરવાથી રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમ સલામત રહેશે.

તે રાત્રે રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમના ઘરને કુરૈશના ૪૦ માણસોએ ઘેરી લીધું. તેમણે નિર્ણય કર્યો કે સવાર થવાની રાહ જોઈએ અને પછી રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમને કતલ કરી દઈએ.

જ્યારે રાત પૂરી થઈ તો રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમએ પોતાનું ઘર છોડીને મુસાફરી શરૂ કરી દીધી. તેઓ પોતાના ઘરની બહાર આવ્યા ત્યારે સૂરએ યાસીનની નવમી આયત પઢી.

પારા-૨૨, સૂરએ યાસીન, સૂરા-૩૬, આયત-૮

وَجَعَلْنَا مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ سَدًّا وَمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا فَأَغْشَيْنَاهُمْ فَهُمْ لَا

يُبْصِرُونَ ﴿٩﴾

(અમે બનાવી દીધી છે તેમની સામે એક આડ અને તેમની પાછળ એક આડ, પછી તેમને ઢાંકી

દીધા છે એટલે તેઓ જોઈ શકતા નથી.)

આટલું પઢીને થોડી ધૂળ હાથમાં લઈને જે લોકો તેમને કતલ કરવા બેઠા હતા તેમની તરફ ફેંકી દીધી.

સવારે એકાએક બધા માણસો ઘરની અંદર ઘૂસી ગયા અને ઘોંઘાટ કરતા બિસ્તર તરફ ધસી આવ્યા. તેમનામાંથી દરેકની ઈચ્છા હતી કે પહેલો હુમલો તે પોતે કરે. ઘોંઘાટ સાંભળીને મૌલા અલી અલૈહિસ્સલામએ શાંતિથી ઓશિકા પરથી માથું ઊંચક્યું અને લીલી ચાદરને બાજુએ મૂકી દીધી.

મૌલા અલી અલૈહિસ્સલામને જોઈને તેઓ બધા સ્તબ્ધ રહી ગયા. “મોહંમદ ક્યાં છે ?” તેમણે પૂછ્યું.

મૌલા અલી અલૈહિસ્સલામએ જવાબ આપ્યો કે, “શું તમે તેમને મને સોંપીને ગયા હતા કે હું હવે તમને પાછા આપી દઉં ? ગમે તેમ પણ તેઓ ઘરમાં નથી”.

કુરેશ ગુસ્સામાં આવી ગયા કારણ કે તેઓ પોતાની યોજનામાં નિષ્ફળ ગયા હતા, પરંતુ તેમણે મૌલા અલી અલૈહિસ્સલામને કોઈ નુકસાન ન પહોંચાડ્યું કારણ કે તેમની સાથે તેમને કોઈ દુશ્મની ન હતી. તે બધા નિરાશ થઈને ઘરમાંથી બહાર ચાલ્યા ગયા.

આ વર્ષથી ‘ઈસ્લામી કેલેન્ડર’ની શરૂઆત થાય છે.

હાલમાં ૧૪૩૪ હિજરી સન ચાલે છે. તેનો અર્થ એ કે મુસલમાનોની મક્કાથી મદીના હિજરત થઈ તેના પછી આટલાં વર્ષ વિતી ચૂક્યાં છે.

સબક 14 : હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામ

હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામની વિલાદત નમરૂદ નામના બાદશાહના જમાનામાં થઈ હતી.

નમરૂદ બળજબરી કરીને તેના લોકોને કહેતો હતો કે મને અને મારા બુતોને ખુદા માનો.

હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામની વિલાદતના થોડાક સમય પહેલાં નમરૂદને કહેવામાં આવ્યું હતું કે, “એક ખાસ બાળકનો જન્મ થશે કે જે તેની સામે ઊભો થશે અને લોકોને કહેશે કે તેને અને તેના બુતોને ખુદા માનવાનું છોડી દો.”

નમરૂદે હુકમ કર્યો કે, “દરેક નવજાત બાળકને ચકાસવામાં આવે કે તેની અંદર આવી કોઈ નિશાની કે મોઅજિઝો તો દેખાતો નથી ને ?”

હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામની માતાના પેટમાં જ્યારે હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામ હતા ત્યારે તેમને ગર્ભાવસ્થાનાં યિહનો દેખાતાં ન હતાં એટલે તેમને ખબર હતી કે આવનારું બાળક એક ખાસ બાળક છે.

નમરૂદથી બચાવવા માટે તેમણે પોતાના બાળકને એક ગુફામાં છૂપાવી દીધું અને શહેરમાં પાછા આવી ગયા. ગુફાની અંદર અલ્લાહે હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામની આંગળીઓમાંથી દૂધ વહેતું કરી દીધું કે જેથી તેઓ ભૂખ્યા ન રહે.

હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામ તેર વર્ષ સુધી શહેરની બહાર ઉછેર પામ્યા ત્યાર પછી તેમની માતા છૂપી રીતે તેમને ઘેર લઈ આવ્યાં.

હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામ અલ્લાહ પર ઈમાન ધરાવતા હતા અને બુતોથી નફરત કરતા હતા. તેઓ ઈચ્છતા હતા કે લોકોને દેખાડી દે કે બુતો કેટલા બેકાર હોય છે.

એટલે એક ખાસ તહેવારના દિવસે કે જ્યારે બધા લોકો શહેર છોડીને ચાલ્યા ગયા, તો હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામ મુખ્ય બુતખાનાની અંદર ગયા કે જ્યાં મોટા મોટા બુતો રાખવામાં આવ્યા હતા. તેમણે એક કુહાડી લીધી અને સૌથી મોટા બુતને છોડીને બધા બુતોને તોડી દીધા. પછી તેમણે કુહાડીને સૌથી મોટા બુતના હાથમાં મૂકી દીધી.

જ્યારે બધા લોકો પાછા આવ્યા અને તેમના ખુદાઓની ખરાબ હાલત જોઈ તો તેમને આઘાત લાગ્યો અને તેમણે પૂછ્યું કે, “અમારા ખુદાઓ સાથે આવું વર્તન કોણે કર્યું છે ?” કોઈએ જવાબ આપ્યો કે, “આવું કરનાર ઈબ્રાહીમ જ હશે. તેને બુતપરસ્તીથી ઘણી નફરત છે.”

હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામને બુતો તોડવાના આરોપમાં દરબારમાં બોલાવવામાં આવ્યા.

જ્યારે તેમને પૂછવામાં આવ્યું કે, “શું તમે આવું કર્યું છે ?” તો તેમણે જવાબ આપ્યો કે, “આ કાર્ય તો સૌથી મોટા બુતે જ કર્યું હશે, તેને પૂછી જુઓ.” લોકોએ જવાબ આપ્યો કે, “અમારા બુતો ન તો વાતો કરે છે ન તો સવાલના જવાબ આપે છે.”

હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામને તક મળી ગઈ કે લોકોને બતાવી દે કે બુતો કેટલા ખરાબ હોય છે. તેમણે ફરમાવ્યું કે, “શરમ કરો ! તમે લાકડાં અને પથ્થરના પૂતળાંની ઈબાદત કેવી રીતે કરી શકો છો ? તેઓ કંઈ જાણતા નથી તેઓ ન તો તમને કોઈ નુકસાન પહોંચાડી શકે છે કે ન તો ફાયદો.”

પરંતુ કોઈએ હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામની વાત પર ધ્યાન ન આપ્યું અને તેમને ગુનેગાર સાબિત કરવામાં આવ્યા.

નમરૂદે તેમના બુતોને રાજી કરવા માટે હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામને જીવતા બાળવાનો નિર્ણય કર્યો.

તેણે હુકમ કર્યો કે મોટી આગ સળગાવવામાં આવે. તેથી ઘણાં બધાં લાકડાં ભેગા કરીને આગ સળગાવવામાં આવી. આગની ગરમી એટલી બધી હતી કે કોઈ પણ હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામને તેની અંદર ફેંકવા માટે નજીક જઈ શકતું ન હતું.

નમરૂદે નિર્ણય કર્યો કે એક મોટી ગોફળ બનાવવામાં આવે અને હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામને તે ગોફળ વડે આગમાં ફેંકવામાં આવે.

જ્યારે હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામ આગમાં પડ્યા (તેમણે અલ્લાહ પાસે સલામતીની દુઆ માગી) તો અલ્લાહના હુકમથી આગ ઠંડી અને બેઅસર બની ગઈ.